

Manifest Jeugdbescherming, het kind blijvend veilig

Jeugdbescherming draagt bij aan de bescherming en blijvend veilige ontwikkeling van kwetsbare kinderen. Kinderen hebben recht op een goede opvoeding, zodat zij veilig kunnen opgroeien tot gezonde en evenwichtige volwassenen die volwaardig meedoen in de maatschappij. Onder Jeugdbescherming verstaan wij hier de taken (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering. De organisaties die deze taken uitvoeren worden op basis van de Jeugdwet Gecertificeerde Instellingen genoemd.

De Gecertificeerde Instelling voert ten behoeve van de gemeente jeugdbescherming en jeugdreclassering uit als verlengde overheid en heeft daarvoor specifieke bevoegdheden. Met de gemeente stemt zij af hoe haar positie past binnen het lokale zorglandschap en het onderwijsveld in desbetreffende regio. Deze afstemming vindt ook plaats met de (lokale) justitieketen.

In dit manifest staan drie speerpunten centraal:

- Focus op blijvende veiligheid van het kind;
- Innovatie en kwaliteit;
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering bij elkaar.

Om deze speerpunten waar te kunnen maken, moet voldaan worden aan enkele randvoorwaarden voor continuïteit en maatwerk in de Jeugdbescherming. Deze randvoorwaarden komen na de drie speerpunten aan de orde.

Speerpunt 1: Focus op blijvende veiligheid van het kind

Jeugdbescherming stelt altijd de vraag: 'Is het kind veilig en wat is er nodig om het kind blijvend veilig op te laten groeien?'. Onder 'blijvend veilig' verstaan we dat het kind gedurende zijn hele jeugd veilig opgroeit en later als volwassene in staat is zijn/haar kinderen veiligheid te bieden: het gaat dus nadrukkelijk ook om het doorbreken van de transgenerationale overdracht.

De interventie van Jeugdbescherming is gericht op het gehele gezin, de context en het kind. De expertise van jeugdbeschermers is dat zij direct consequenties kunnen trekken uit de inschatting van acute onveiligheid. Zij inventariseren de risico's, zetten de juiste zorg in en voeren daar regie op. Het in onveilige situaties vanuit een pedagogische- én systeemgerichte benadering risicogericht kijken en met mandaat handelen, onderscheidt de Gecertificeerde Instellingen van andere professionele organisaties.

Bij de samenwerking in de regio op basis van wederzijds vertrouwen brengt Jeugdbescherming haar kennis van de gevolgen van onveiligheid voor kinderen in combinatie met kennis van de justitiële keten in.

Speerpunt 2: Innovatie en kwaliteit

Professionele (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering blijft zich innoveren en transformeren. Inzet is een Jeugdbescherming die het kind blijvend veilig stelt. Het justitiële normenkader is de basis, een minimale eis, waarop we bouwen aan de kwaliteit van ons professioneel handelen. De komende periode leren de organisaties van elkaar, houden de organisaties elkaar scherp op de professionele standaarden en wordt expertise gedeeld in het opzetten van een expertisepool. In samenwerking met de specialistische jeugdhulp brengen de Gecertificeerde Instellingen voor Jeugdbescherming integrale trajecten tot stand die gezinsgericht worden ingezet. Onderzoek naar doorontwikkeling van methoden en werkwijzen blijft een prioriteit. De effecten van werkwijzen en samenwerkingsverbanden delen we met opdrachtgevers, opleidingsinstituten, cliënten en partners.

Speerpunt 3: Jeugdbescherming/Jeugdreclassering bij elkaar

Zorg en straf horen bij jeugdigen bij elkaar. Dus ligt de focus niet alleen op de onveiligheid van het kind, maar ook op de effecten van diens onveiligheid op de omgeving/maatschappij. Bij kwetsbare kinderen ligt slachtofferschap en daderschap dicht bij elkaar. Om de veiligheid van het kind te waarborgen ligt de focus bij kindbeschermingsmaatregelen zowel op pedagogisch- als op systeemgericht handelen. Dit geldt evenzeer voor de aanpak bij jeugdreclasseringsmaatregelen. Ook bij deze maatregelen is de pedagogische invalshoek van groot belang. Voor beide vormen van maatregelen wordt aangesloten op het systeem en de context waarin het kind opgroeit met het oog op de veilige ontwikkeling en toekomst van het kind.

Randvoorwaarden voor continuïteit en maatwerk in de Jeugdbescherming

Kwaliteit gaat boven marktwerking

De doelstelling 'het kind blijvend veilig' betekent dat kwaliteit voorop staat. De Gecertificeerde Instelling is geen marktpartij met concurrerende producten en winstmaximalisatie, maar een verlengde overheid. Het systeem is gebaseerd op continuïteit van zorg, leveringsplicht en vastgestelde budgetten. Het ontwikkelen van innovatiekracht, ook ten behoeve van transformatie, is een meerjarig proces op basis van wederzijds commitment en financiële zekerheid.

Jeugdbescherming is een professionele opdrachtnemer die verantwoordelijkheid neemt voor maatwerk in de regio. Zij geeft inzicht aan gemeenten in de wijze waarop de veiligheid van het kind wordt gerealiseerd op basis van kwaliteitsstandaarden en overeengekomen outcomecriteria. Op basis van de resultaten op deze outcomecriteria kunnen gemeenten ook bepalen welke Gecertificeerde Instelling zij inschakelen: geen marktwerking, maar wel keuzevrijheid op basis van kwaliteit.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Gecertificeerde Instellingen om een dekkend, kwalitatief hoogwaardig netwerk van organisaties te behouden om de Jeugdbeschermingstaken goed uit te kunnen voeren.

Passende financiering

De taken van Jeugdbescherming hebben een kostprijs, die volgt uit de complexiteit en intensiteit van het werk, de noodzakelijke regionale samenwerking, de toegenomen administratieve lasten en het wachttijdstvrij werken dat bij deze doelgroep hoort.

Kwaliteit en innovatie worden gerealiseerd op basis van een kostendekkend tarief. In de regio is sprake van (tijds)intensieve samenwerking bij de verschillende casuoverleggen. De verhoging van de administratieve lasten als gevolg van meer opdrachtgevers, inkoopverschillen, verscheidenheid aan producten en duur van contractperiode hebben een verhogend effect op de kostprijs.

Goed functionerende infrastructuur

Jeugdbescherming wil continuïteit bieden in alle gemeenten en regio's en ook in staat zijn dit in de toekomst te garanderen. De focus van Jeugdbescherming is regionaal. Ook de Landelijk Werkende Instellingen zijn regionaal georiënteerd en ingebed, vanuit hun specialismen. Jeugdbescherming werkt regionaal onder andere samen met organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp. Een degelijke infrastructuur in de vorm van professionele wijkteams, Veilig Thuis-organisaties, onderwijs en beschikbaar (gespecialiseerd) jeugdhulpaanbod is noodzakelijk.